

İKİNCİ BÖLÜM

EDEBİYAT–SOSYAL BİLİMLER TESTİ (Ed–Sos)

1. Bu testte sırasıyla,

Türk Dili ve Edebiyatı	(1–17)
Türkiye Coğrafyası	(18–25)
Psikoloji	(26–30)

ile ilgili 30 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Edebiyat–Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1.

- I. Kimi şairler şiiri yalnızca uyakta aramaya kalkışmışlardır.
- II. Bu akımın etkisindeki şairler şiirin, içerdiği mazmunlar bakımından kusursuz olması gerektiğini savunmuşlardır.
- III. Bu şairler, şiirde veznin sağladığı ritmi önemserler.
- IV. Betimleyici şiir anlayışını benimseyen şairler, canlı, renkli şiirler yazmışlardır.
- V. Bu şiirde şair, dış dünyadaki varlıkları kendi duygu dünyasına göre yorumlayarak farklı izlenimlere ulaşmıştır.

Yukarıdaki cümlelerin hangileri şiirin ahenk özellikleriyle ilgilidir?

- A) I. ve III. B) I. ve IV. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) III. ve V.

2.

- I. Rüyan, pınarlarda buğulanan nur
- II. Sevgin, sırma sırma dökülen şafak
- III. Senin için ekin öpüyor yağmur
- IV. Senin'çin tarlada büyüyor başak

Bu dörtlükle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. ve III. dizeler birbirleriyle tam uyaklıdır.
B) I. ve III. dizeler ile II. ve IV. dizeler arasında çapraz uyak vardır.
C) Dize sonlarında redif yoktur.
D) Ölçüyü tutturmak için ünlü düşmesine başvurulmuştur.
E) Dizelerin tümü 4+4+3 duraklıdır.

3. Orta oyunuyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Erkekler tarafından canlandırılan kadın tipine "Zenne" adı verilir.
B) Başoyuncu, okumuş, orta sınıf şehirliyi temsil eden "Kavuklu"dur.
C) Herhangi bir metne bağlı kalınmadan doğaçlama olarak oynanır.
D) "Fasıl" oyununun asıl konusunun işlendiği bölümdür.
E) "Balama" ve "Frenk" oyuncu tiplerindedir.

4. Dil özellikleri dikkate alınırsa aşağıdaki dizelerden hangisinin Cumhuriyet Dönemine ait olduğu söylenebilir?

- A) Şeb-i yeldâyı müneccimle muvakkid ne bilir
Mübtelâ-yı gama sor kim geceler kaç sâ'at
B) Leblerin mecrûh olur dendân-ı sîn-i büseden
Lâlin öptürmek bu hâletle muhâl olmuş sana
C) Tahammül mülkünü yıktın Hülâgû Han mısın kâfir
Aman dünyayı yaktın âteş-i sûzan mısın kâfir
D) Sülfür inceldi ve en yorgun yerinden kırıldı ayna
Ayna pusluydu bunca yıl nice sır taşımaktan
E) Senin hüsnün benim aşkım senin cevrin benim sabrım
Demâdem artar eksilmez tükenmez bî-nihayettir

Diğer sayfaya geçiniz.

5. XV. yüzyılın başlarında yazıya geçirilen ----, adını yaratıcısı olduğuna inanılan kişiden alır. Türklerin yaşamını tarihsel, kültürel ve toplumsal bakımdan çok iyi anlatan bu yaratılar, ---- ürünleridir. İslamiyet öncesi dönemde oluşturulan bu ürünlere, bu dinin kabulünden sonra İslami söyleyiş özellikleri de eklenmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Dede Korkut Hikâyeleri – sözlü edebiyat
B) destanlar – anonim halk edebiyatı
C) Göktürk Yazıtları – ilk yazılı edebiyat
D) tasavvufi şiirler – divan edebiyatı
E) seyahatnameler – halk edebiyatı

6. (I) Yunus Emre, şiirlerinde hiçbir insanı, hiçbir dini ve mezhebi hor görmemiş; duygularını engin ve evrensel bir sevgiyle dile getirmiştir. (II) İnsanın, kendisi için ne düşünüyorsa başkaları için de aynı şeyi düşünmesi gerektiğini vurgulamıştır. (III) Buna karşın yaşadığı dönemi dar bir dünya görüşüyle ele alarak yansıtmıştır. (IV) Bu arada erdemli olmayı, gururdan ve kibirden uzak durmayı, dünya malına aşırı ölçüde önem vermemeyi öğütlemiştir. (V) Ona göre iyilik etmek, bir gönle girmek, kimseyi kırmamak, dinlemeyi bilmek, yerinde konuşmak erdemlerin başında gelmektedir.

Yunus Emre'nin şiirlerinin içeriğiyle ilgili olarak, yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde verilen bilgi doğru değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7.

- I. Hicivleriyle ünlüdür. (Nefî)
II. Hayriyye ve Hayrâbâd adlı ünlü mesnevilerin şairidir. (Nâbî)
III. Ünlenmesini Hüsn ü Aşk adlı mesnevisi sağlamıştır. (Şeyh Gâlip)
IV. Süslü nesrin en güzel örneklerinden biri olan Tazarrunâme'nin yazarıdır. (Kâtip Çelebi)
V. Keşfü'z-Zünûn adında bir ansiklopedi kaleme almış, bu yapıtta yaklaşık 10 bin yazar ve 15 bin eser tanıtmıştır. (Sinan Paşa)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle birlikte verilen sanatçı adlarından hangi ikisi yer değiştirirse bilgi yanlışlığı giderilmiş olur?

- A) I. ve II. B) I. ve V. C) II. ve III.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

8. Tanzimat'ın ilk kuşağını oluşturan Şinasi, Ziya Paşa, Namık Kemal ve Ahmet Mithat bu dönemin toplumsal yaşamını değişik ölçülerde edebiyata yansıtmaya çalışmıştır. İlk kuşaktan sonra, ----, ----, ----, ---- oluşan ikinci kuşak, bu toplumsal sanat anlayışını arka plana atarak daha çok "insan"ı ve onun kişisel serüvenini ele almıştır.

Bu parçada verilen bilgilere göre boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Tefik Fikret – Cenap Şehabettin – Ali Ekrem – Süleyman Nazif'ten
B) Halit Ziya – Mehmet Rauf – Hüseyin Cahit – Ahmet Şuayib'dan
C) Rıza Tevfik – Mehmet Emin – Mehmet Âkif – Muallim Naci'den
D) Rezaizâde Ekrem – Abdülhak Hâmit – Samipaşazâde Sezai – Nabizâde Nâzım'dan
E) Yahya Kemal – Halide Edip – Yakup Kadri – Refik Halit'ten

9. Aşağıdakilerden hangisi, Edebiyat-ı Cedîde şairlerinin bir özelliği **değildir**?

- A) Romantik ve simgeci olma
- B) Şiirlerini halk dilinin söz değerleriyle biçimlendirme
- C) Yoğun bir duygusallık yaşama
- D) Kendilerine özgü bir şiir dili oluşturma
- E) Doğayı önemli bir anlatım aracı olarak kullanma

10. Millî Edebiyat akımını başlatanlar, ---- çıkardıkları Genç Kalemler dergisiyle Ömer Seyfettin, Ali Canip Yöntem ve ----. Bu akımın başlıca özellikleri, dilde yalınlık, halk edebiyatının şiir biçimlerinden yararlanma, hece ölçüsünü kullanma, konu seçiminde yerlilik olarak özetlenebilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) Manastır'da – Yakup Kadri'dir
- B) İstanbul'da – Mehmet Âkif'tir
- C) Selanik'te – Ziya Gökalp'tir
- D) İzmir'de – Halide Edip'tir
- E) Ankara'da – Yahya Kemal'dir

11. ---- önemli yapıtlarından biri olan Kuyucaklı Yusuf ile Reşat Nuri'nin ---- adlı yapıtı Türk edebiyatında kataba gerçeklerini yansıtan romanlardandır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sabahattin Ali'nin – Yeşil Gece
- B) Orhan Kemal'in – Çalıkuşu
- C) Aziz Nesin'in – Dudaktan Kalbe
- D) Rıfat Ilgaz'ın – Acımak
- E) Kemal Tahir'in – Kavak Yelleri

12. ----, Tanzimat'tan I. Dünya Savaşı'nın sonuna kadar yetişmiş üç kuşağın düşünüş ve yaşayışlarındaki değişikliklerin; ----, Millî Mücadele Dönemi Anadolu'sunun; ----, Cumhuriyet'ten sonraki devrimler döneminin; ----, Atatürk'ün ölümünden sonraki yılların eleştirel bir yaklaşımla ele alındığı yapıtlardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere getirilecek olan yapıt adları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Panorama I – Panorama II – Yaban – Kiralık Konak
- B) Kiralık Konak – Yaban – Panorama I – Panorama II
- C) Yaban – Panorama I – Kiralık Konak – Panorama II
- D) Kiralık Konak – Panorama I – Panorama II – Yaban
- E) Panorama I – Yaban – Panorama II – Kiralık Konak

13. (I) İkinci Yeni şiiri, Garip şiirine bir tepkidir. (II) Başka bir deyişle anlamdan, gerçekten, yaşamdan kopmanın şiiridir. (III) Anlamdan kurtulmak, soyutluğu sağlamak için duyulmadık yeni sözcükler üretme yoluna gidilmiştir. (IV) Söz dizimi değiştirilmiş, yeni tamlamalar kurulmuştur. (V) Bu yeniliklere Orhan Veli, Oktay Rifat ve Melih Cevdet öncülük etmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, İkinci Yeni şiiriyle ilgili bilgi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Güldürürken düşündürmeyi de amaçlayan bir mizah anlayışının başarılı örneklerini veren yazarlarımızın başında Aziz Nesin, Rıfat Ilgaz ve Muzaffer İzgü'yü sayabiliriz.
- B) Deneme türünün özgün örneklerini veren Nurullah Ataç, bir eleştirmen olarak yeni şiirimizin başarı kazanmasında etkili olmuş bir yazarımızdır.
- C) Sabahattin Eyüboğlu, düşünce adamı kimliğiyle hümanist düşüncesinin yerleşmesi, halkçı bir kültürün oluşması yolunda çaba göstermiş bir aydınımızdır.
- D) Şiirlerini bireysel duyarlıktan çok toplumsal duyarlılıkla biçimlendiren Cemal Süreya, Turgut Uyar ve Edip Cansever toplumcu gerçekçi şiirimizin öncüleri arasında yer alır.
- E) Falih Rıfkı Atay, Türkçenin inceliklerini taşıyan, yalın, akıcı anlatımıyla anı ve gezi yazılarının bağımsız birer tür boyutuna ulaşmasında etkili olmuştur.

15. Kimi yapıt ve karakterler, okurca öyle benimsenir ki yazarları ağızlarıyla kuş tutsalar bile o yapıtlarla karakterlerin gölgesi altında yaşamaktan kurtulamazlar.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu cümlede anlatılanlara bir örnek oluşturmaz?

- A) Dostoyevski, Suç ve Ceza, Raskolnikov
- B) Reşat Nuri Güntekin, Çalıkuşu, Feride
- C) Halide Edip Adivar, Tatarcık, Kör İsmail
- D) Victor Hugo, Sefiller, Jean Valjean
- E) Halit Ziya Uşaklıgil, Mai ve Siyah, Ahmet Cemil

16. Babalar ve çocukları arasındaki ilişkileri anlatan yazınsal yapıtlar arasında ilk akla gelen romandır ---- Babalar ve Oğullar'ı. Romanın genç kahramanı, ünlü bir yazarın dediği gibi her türlü gerçek varlığı yok sayan aşırı bireycilik demek olan Rus nihilizminin inandırıcı bir portresi olmasaydı, yüz kırk yıldır unutulmadan yaşayabilir miydi?

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yazar adlarından hangisi getirilmelidir?

- A) Turgenyev'in B) Tolstoy'un
- C) Puşkin'in D) Çehov'un
- E) Gogol'ün

17. (I) Natüralizm duyularla algılanabilir gerçeğin tıptı yansıtılmasını ilke edinmiştir. (II) Endüstrileşme sürecinde ortaya çıkan ekonomik ve ahlaksal bunalmıyla büyük kent halkının eleştirilmesi natüralizmin temel konularıdır. (III) Natüralizmin kökleri, düşünce tarihi açısından realizm içinde yer alır ama onu aşar çünkü natüralizm doğayı olduğu gibi yansıtmayı amaçlar. (IV) Natüralizmin temelinde deneysel doğa bilimlerinin verileri yatar. (V) Natüralizme göre, edebiyatın amacı, ciddi konuları, sanatlı biçimde işlemek; sanatta iyiye, gerçeğe ve güzele yönelmektir.

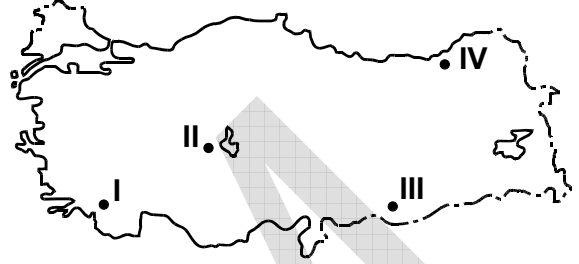
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilenler, natüralizm akımıyla ilgili değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. Aşağıdaki illerin yüzey şekilleri göz önüne alındığında, hangisinin gerçek alanıyla iz düşümsel alanı arasındaki farkın diğerlerinden daha az olduğu söylenebilir?

- A) Kastamonu B) Hakkâri C) Rize
D) Şanlıurfa E) Ağrı

20. Gündüz, dağların güneşe dönük yamaçları fazla ısındığı için yamaçların yukarı kesimlerine doğru esen rüzgârlara vadi meltemleri, gece ise çevrelerine oranla daha fazla soğuyan dağlardan vadi tabanlarına ya da ovalara doğru esen rüzgârlara da dağ meltemleri denir.

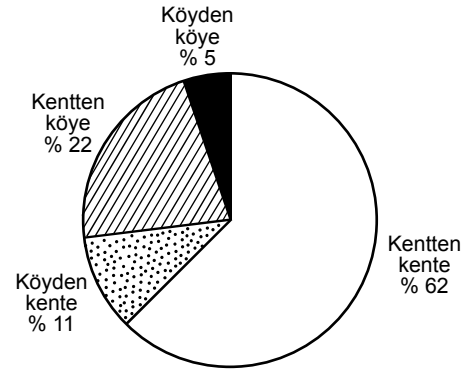
Yüzey şekilleri göz önüne alındığında, haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangilerinde dağ ve vadi meltemlerinin etkili olduğu söylenemez?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

19. Aşağıdakilerden hangisi yer şekillerinin Ege Bölgesi'ne kazandırdığı özelliklerden biri değildir?

- A) Tarımın bölge ekonomisinde önemli yeri olması
B) Kıyı kesimde nüfus yoğunluğunun iç kesimlerden fazla olması
C) Ulaşım yollarının genelde doğu - batı doğrultusunda uzanması
D) Yat turizmi açısından önemli limanların olması
E) Enerji üretiminde termik santrallerin payının olması

21. Aşağıdaki grafik, Türkiye'de 2000 yılında gerçekleşen göç hareketlerinin yerleşim yerlerine göre dağılımını göstermektedir.

Yalnızca grafikteki bilgilerden yararlanarak, 2000 yılı için aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Köyden köye olan göçün azaldığına
B) Köylerde yaşayan nüfusun arttığına
C) Kentlerde nüfus yoğunluğunun fazla olduğuna
D) Köyden kente olan göçlerin mevsimsel olduğuna
E) Kentsel nüfus oranının kırsal nüfus oranından fazla olduğuna

Diğer sayfaya geçiniz.

22.

- I. Hidroelektrik potansiyel
- II. Endüstri tesislerinin kuruluşu
- III. Dağcılık ve kış turizmi
- IV. Ekilebilen alanların oranı

Türkiye’de ortalama yükselti ve eğimin fazla olması yukarıdakilerden hangilerini olumlu etkiler?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

23. İklim koşulları ülkelerin beşerî ve ekonomik etkinliklerinin dağılışını belirleyen önemli bir etkidir.

Buna göre, Türkiye’deki iklim koşullarının aşağıdakilerden hangisi üzerindeki etkisinin diğerlerine göre daha az olduğu söylenebilir?

- A) Ege Bölümü’nün kıyı kesiminde turizm etkinliklerinin yapılmasında
- B) Antalya Bölümü’nde turunçgil tarımının yapılmasında
- C) Erzurum - Kars Bölümü’nde büyükbaş hayvancılığa elverişli otlakların bulunmasında
- D) Adana Bölümü’nde yaylacılığın yaygın olmasında
- E) Yukarı Fırat Bölümü’nde baraj yapımına uygun yerlerin fazla olmasında

24.

- I. Toprakların yıkanmış olması
- II. Kış aylarında sıcaklık ortalamasının 0 °C’nin altına düşmesi
- III. Her mevsimin yağışlı olması
- IV. Eğimli alanların fazla olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye’de çay tarımının yapıldığı alanların özelliklerinden değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

25. **Aşağıdaki bölümlerin hangisinde hem iklime hem de yer şekillerine bağlı ulaşım güçlüğü diğerlerinden daha fazladır?**

- A) Yukarı Murat - Van B) Adana
C) Çatalca - Kocaeli D) Güney Marmara
E) Ege

Diğer sayfaya geçiniz.

26. Bir İtalyan soylusu, denizi hiç görmemiş birinin şaşkınlığına tanık olmak istemiş; taşralı, yoksul bir halatçıyı alıp Napoli Körfezi'ne götürmüş. Körfeze vardıklarında, gökle denizin o kocaman, muhteşem mavi gülüşünün bulunduğu yerde yoksul halatçı, gözünü gemi direkleri, zincirleri, halat ve palamarlar yığınının ortasına dikmiş. Yüzu keyifli bir şaşkınlıkla aydınlanmış ve dayanamayarak "Ne çok halat var!" diye haykırmış.

Bu parçada halatçının tepkisi aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Algıda seçicilik B) Algıda örgütlenme
C) Algı yanılması D) Algıda değişmezlik
E) Algıda bütünlük

27. Küçük bir kız, vazodaki çiçekleri gördüğünde, onlara çiçek demeyi öğrenmiştir. Bir gün annesi, sararmasın diye maydanozları su dolu bardağa koyduğunda, küçük kız maydanozlara da çiçek demiştir.

Küçük kızın maydanoza çiçek demesi aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Pekiştirme B) Canlanma
C) Genelleme D) Ayırt etme
E) Yanılsama

28. Bir problemi ortaya çıkaran düşünce kalıbı, aynı problemin çözülmesinde yetersiz kalır.

Bu durumun üstesinden gelmede aşağıdakilerden hangisi etkin bir rol oynar?

- A) Farkında olmadan öğrenme
B) Deney yapma
C) Geriye ket vurma
D) Yaratıcı düşünme
E) Model alarak öğrenme

29. Bir koşucunun, antrenman sahasına giren köpekten kaçarken 100 metreyi 10 saniyede koştuğu, antrenörü tarafından kaydedilmiştir. Ama bu koşucu daha önce katıldığı yarışmalarda aynı mesafeyi hiçbir zaman 12 saniyenin altında koşmamıştır.

Koşucunun 100 metreyi 10 saniyede koşması, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Alışkanlıkların terk edilmesi zordur.
B) Bazı stresler başarıyı engeller.
C) Herkesin koşucu olma potansiyeli vardır.
D) Öğrenilmiş çaresizlik hedeften uzaklaştırır.
E) Güçlü motivler enerjiyi artırır.

30. Nasrettin Hoca bir gün eşekten düşer. Bunu gören çocuklar gülüşüp Hoca'yla alay edince, Hoca: "Niçin gülüyorsunuz çocuklar? Düşmeseydim zaten ben incekten eşekten." der.

Bu fıkrada Hoca'nın sözleri aşağıdaki savunma mekanizmalarından hangisine örnek oluşturur?

- A) Özdeşleştirme B) Bahane bulma
C) Bastırma D) Yansıtmaya
E) Karşıt tepki geliştirme

EDEBİYAT-SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.